

KFB § 15 Information. Resurssättning stödgivning kultur

Ärendenummer: RS 2022/1473

Kultur- och fritidsberedningens förslag till regionstyrelsen

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutade den 22 februari 2023 att uppdra åt regionstyrelseförvaltningen att inkomma med ekonomiskt behov och förslag till resurssättning gällande stödgivningen på kulturområdet. Detta informationsärende kommer att följas av ett äskande till budgetberedningen.

Regionstyrelseförvaltningen ser att det krävs ramförstärkning för att hanteringen av stöden ska kunna leva upp mot kraven på transparens, kommunikation, bedömning, uppföljning och granskning. För att både kunna hantera fler stöd än tidigare samt i all stödhantering (även av befintliga stöd) svara mot lagkrav och regionala kvalitetskrav, ser förvaltningen behov av 700 tkr för kvalitetssäker stödhantering till tjänsteutrymme, ersättning till externa bedömare och kommunikationskostnader.

Gällande medel för stöden, är den nuvarande totala budgeten för stödgivningen är 8,3 mnkr (2023). Utifrån ansökningstryck och jämförelser med andra regioner, bedömer regionstyrelseförvaltningen behovet till ramförstärkning om 5 700 tkr för utökade stödmedel.

Regionstyrelseförvaltningen ser också behov av årlig indexuppräknings på 3 % för samtliga stödformer.

Sammanfattat ser förvaltningen att behovet för ramförstärkning totalt är 6,4 mnkr samt årlig indexjustering:

- Ökade medel för hantering 700 tkr.
- Ökade medel för stöd 5 700 tkr.
- Årlig indexjustering (samtliga stöd) 3 %.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer den äskade ramförstärkningen som rimlig och nödvändig. Ramförstärkningen svarar mot områdets omedelbara behov och förväntas ge bättre förutsättningar för långsiktighet och ekonomisk hållbarhet för kulturområdets aktörer. Med tanke på det internationella politiska läget samt inflationsprognoser, görs bedömningen att den beskrivna ramförstärkningen utgör en lägstanivå för att säkerställa kvalitetssäker verksamhet mot regionala mål.

Ramförstärkning för hanteringen (700 tkr) samt indexreglering av samtliga stöd (3 %) bedöms vara nödvändiga från år 2024. Gällande ökade medel för stöden

är förvaltningens bedömning att behovet är hela det föreslagna beloppet (5,7 mnkr). Enligt politiskt önskemål beskrivs även en möjlig prioriteringsordning över tre år (3 mnkr 2024, 2,1 mnkr 2025 och 1,3 mnkr 2026).

Bedömning

Föreslagen ramförstärkning är förvaltningens bedömning av behovet för att säkerställa kvalitetssäker verksamhet mot Region Gotlands mål. Beloppen svarar mot områdets omedelbara behov. Under dialogmöten och i enkäter i samband med bidragsöversynen, har många aktörer uttryckt ett stort behov av utökade medel för stödgivningen, då behovet kraftigt överskrider nuvarande budget. Regionstyrelseförvaltningen bedömer den äskade ramförstärkningen som nödvändig för att skapa rimliga förutsättningar för hanteringen samt säkerställa långsiktighet och ekonomisk hållbarhet för kulturområdets aktörer.

Ramförstärkningen föreslås mot bakgrund av regionala mål i Vårt Gotland 2040. För att främja hälsa, delaktighet och trygghet kan kulturen spela en viktig roll för ett socialt hållbart Gotland, t ex i att minska skillnader i hälsa, öka hälsofrämjande och förebyggande insatser, stärka individens förutsättningar till egen försörjning samt skapa möjligheter för delaktighet och inkludering. För att utveckla kulturen och ta tillvara kulturmiljöerna bedöms förslaget ge förutsättningar för att bättre använda kulturen som kraft i samhällsutvecklingen, skapa ett rikt kulturliv med många aktörer samt bevara/använda/utveckla kulturarvet och kulturmiljöerna. Gällande att säkra kompetensen, kan ett aktivt kulturliv med bredd och spets bidra stort till ökad attraktionskraft för personer i arbetsför ålder. Föreslagen ramutökning ger bättre förutsättningar att kunna stimulera innovation och förnyelse på kulturens område, något som i exempelvis OECD-rapporten beskrivs ge bättre förutsättningar för innovation generellt. Genom att öppna upp för stödgivning även till fria professionella kulturskapare (företagare), förbättras förutsättningarna att driva och utveckla företag på KKN-området. Sist men inte minst ges bättre förutsättningar att utveckla Gotlands attraktionskraft, stärka Gotlands attraktivitetsstärkande faktorer samt synliggöra Gotland som en attraktiv plats att bo, verka och leva på året om.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att den föreslagna ramförstärkningen ger nya möjligheter till utveckling, för fria professionella kulturskapare, som lyfts som en prioriterad grupp. Bland annat ger stipendier för yrkesverksamma kulturskapare efterlängtade möjligheter till utveckling av skapandet. Med beskriven ramförstärkning kan också produktionsstöd inom samtliga konstarter stödjas, liksom projektmedel för samverkans- och utvecklingsprojekt med möjlighet till uppväxling mot regionala, nationella och internationella medel.

Under pandemiåren har förvaltningen sett att förstärkningar från både stat och region har betytt ett enormt uppsving för kulturområdet. Plötsligt har Region

Gotland kunnat göra reella och kännbara förflyttningar, både mot målen i Kulturplan 2021-2024 och Vårt Gotland 2040. Ökade medel ger ökad verksamhet – och större engagemang och intresse från såväl allmänhet som kulturaktörer och politiker. Denna positiva utveckling vill förvaltningen bygga vidare på. Att tillföra resurser till stödbudgeten ger efterlängtd stimulan som förväntas generera både mer verksamhet/aktiviteter och högre kvalitet – en positiv förändring i utbudet till medborgarna.

Stödgivningen på kulturens område har varit eftersatt under många år jämfört med övriga Sverige och kulturaktörernas självförtroende och känsla av betydelse är lågt. I tider då Gotland som hemvist ifrågasätts av allt fler (privatpersoner som företagare), bland annat på grund av höga levnadskostnader, höjda resepriser och låga löner, är det viktigt att vi möter upp med stöden till kulturområdet och skapar rimliga förutsättningar för verksamma kulturskapare på Gotland. Att tillföra resurser till stödbudgeten innebär ett stort signalvärde för området. Dels visar det på politisk vilja och drivkraft på kulturområdet, dels är det ett kvitto på att det arbete som utförs är uppskattat och betydelsefullt.

Att införa det nya stödsystemet kommer också att ställa nya krav på områdets aktörer. Bland annat kommer fler uppgifter att krävas in, för att kunna säkerställa lagkrav och motsvara förväntningarna gällande uppföljning. En utökad stödbudget är en morot i förändringsarbetet och gör det också möjligt för fler att få del av medlen.

Förvaltningen gör bedömningen att den föreslagna ramförstärkningen för stödgivningen är en bit på väg mot de 22-29 mnkr som kartläggningen har visat fattas för att Gotlands kulturresurser ska kunna stå sig i jämförelse mot övriga Sverige.

Om ramförstärkning inte sker eller att en successiv ramförstärkning tillförs mot målbudgeten, måste Kultur- och fritidsavdelningen prioritera åtgärderna för genomförandet. Det kan komma att påverka att hanteringen även fortsatt inte tillräckligt svarar upp mot lagkrav eller att vissa stöd utgår samt att stödgivningen inte kan svara upp mot målbilden.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Karin Leoson, verksamhetscontroller, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-03-20